

*Що таке
переддипломна
практика
і як її успішно
пройти*

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра медіакомунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-педагогічної роботи

“ _____ ” _____ 2019 р.

Робоча програма

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

спеціальність (напрямок) 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Медіакомунікації»

факультет Соціологічний

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

26 червня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Стародубцева Л. В., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри медіакомунікацій, навчально-методичний керівник переддипломної практики

Програму схвалено на засіданні кафедри медіакомунікацій

Протокол від 20 червня 2019 року № 6

Завідувач кафедри медіакомунікацій

_____ Л. В. Стародубцева

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 25 червня 2019 року № 9

Голова методичної комісії соціологічного факультету

_____ Ю. Г. Сорока

ВСТУП

Програма переддипломної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Медіакомунікації»

1. Опис переддипломної практики

1.1 Метою переддипломної практики є оволодіння студентами професійними вміннями і навичками для прийняття самостійних рішень під час підготовки кваліфікаційної магістерської роботи, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності; опанування сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі міждисциплінарних медіадосліджень; формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення з ключових питань науково-дослідної роботи; узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом; збирання матеріалів для завершення кваліфікаційної магістерської роботи, апробації та дисемінації її результатів.

1.2 Основні завдання переддипломної практики: надати студентам можливість закріпити, самостійно поглибити та використати одержані в процесі навчання знання, професійні вміння та навички при підготовці кваліфікаційної магістерської роботи; завершити збір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної магістерської роботи; отримати досвід письмового та усного викладу думок, аргументованого та логічного висловлення своєї думки; залучитися до науково-дослідної діяльності та освоєння її принципів; розвинути творчі здібності, у тому числі в засвоєнні методології і системного бачення самого процесу дослідження; опанувати навичками публічного виступу та ведення академічної дискусії.

Індивідуальне завдання на практику повинно містити: 1) збір інформації, її аналіз, систематизацію та підготовку для її документального оформлення в емпіричній та/або практичній частині кваліфікаційної магістерської роботи; 2) написання тексту та створення мультимедійної презентації за темою (або частиною теми) кваліфікаційного магістерського дослідження; 3) роботу з організації та проведення наукового заходу (міждисциплінарного науково-практичного медіасимпозіуму).

1.3 Кількість кредитів: для денної форми навчання – 12 кредитів,
для заочної форми навчання – 12 кредитів.

1.4 Загальна кількість годин: для денної форми навчання – 360 годин,
для заочної форми навчання – 360 годин.

1.5 Характеристика переддипломної практики	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й

1.6 Заплановані результати навчання. У результаті проходження виробничої практики студенти повинні *знати*: основні методи наукового дослідження в галузі медіакомунікацій; *вміти*: використовувати набуті в процесі навчання знання, професійні вміння та навички в процесі підготовки кваліфікаційної магістерської роботи; розвивати власні професійні якості; самостійно проводити кваліфікаційне магістерське дослідження, здійснювати роботу з планування та організації науково-дослідного процесу, а саме: визначати мету і завдання, об'єкт та предмет, теоретичні засади і методологічний інструментарій дослідження; виявляти теоретичні аспекти досліджуваної проблеми: суть явища (проблеми), його основні елементи, системотворчі чинники.

У ході переддипломної практики студенти повинні удосконалити знання, уміння та навички, які дозволять їм:

- здійснювати аналіз наукових концепцій і ґрунтованих на них практичних рішень різними методами і прийомами наукового дослідження;
- аналізувати, синтезувати, узагальнювати результати власних досліджень;
- удосконалювати уміння оформляти власну наукову роботу;
- готувати виступи і презентувати результати наукового дослідження;
- виконувати роботу з організації та проведення наукових заходів.

У цілому, студент повинен вивчити і узагальнити літературні джерела за темою кваліфікаційної магістерської роботи, вміло спланувати, підготувати, організувати і виконати науково-дослідну роботу, а також оформити її результати і успішно представити їх в рамках міждисциплінарного науково-практичного симпозиуму.

2. Зміст переддипломної практики

Зміст переддипломної практики полягає в удосконаленні знань, умінь та навичок студентів, які дозволять їм:

- здійснювати аналіз наукових концепцій і ґрунтованих на них практичних рішень різними методами і прийомами наукового дослідження;
- аналізувати, синтезувати, узагальнювати результати власних досліджень;
- удосконалювати уміння оформляти власну наукову роботу;
- готувати виступи і презентувати результати наукового дослідження;
- виконувати роботу з організації та проведення наукових заходів.

Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки студентів денної та заочної форм навчання, які навчаються на другому курсі, у третьому семестрі за спеціальністю 061 – «Журналістика», освітньо-професійною програмою «Медіакомунікації». У період проведення переддипломної практики остаточно визначаються структура випускної кваліфікаційної магістерської роботи, її головні положення, здійснюється збір теоретичного та практичного матеріалу, необхідного для її завершення. Переддипломна практика фактично є дослідницькою роботою за темою кваліфікаційної магістерської роботи, при написанні якої рівень знань студента повинен відповідати рівню дослідника в області медіатеорії та міждисциплінарного аналізу медіапрактик.

У цілому, студент повинен вивчити і узагальнити літературні джерела за темою кваліфікаційної магістерської роботи, вміло спланувати, підготувати, організувати і виконати науково-дослідну роботу, а також оформити її результати і успішно представити їх в рамках міждисциплінарного науково-практичного симпозиуму.

3. Організація та проведення переддипломної практики

Переддипломна практика проводиться для студентів 2 курсу другого (магістерського) рівня (тривалість практики для студентів денної форми навчання – 6 тижнів, тривалість практики для студентів заочної форми навчання – 8 тижнів) та має своїм змістом поглиблення й розширення знань, підвищення рівня їхньої теоретичної

підготовки для роботи над науковою, емпіричною та/або практичною частинами кваліфікаційного магістерського дослідження.

Основною базою переддипломної практики є кафедра медіакомунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. В якості баз переддипломної практики можуть також виступити установи та організації, з якими у кафедрі медіакомунікацій існує договір про співпрацю. Безпосереднє керівництво практикою здійснюється викладачами кафедри медіакомунікацій, які консультують студентів щодо підготовки кваліфікаційної магістерської роботи.

Для контролю виконаної роботи студенти ведуть щоденник, де фіксується робота за кожен день практики, а також готують звіт та додатки до нього. В додатках містяться: А) текст наукової статті студента за темою кваліфікаційної магістерської роботи (електронна версія тексту), Б) відеоматеріали (мультимедійна презентація, відеосюжет, анімаційний ролик, слайд-шоу тощо) за темою кваліфікаційної магістерської роботи (електронна версія). Після закінчення переддипломної практики студенти надають навчально-методичному керівнику практики характеристику від безпосереднього наукового керівника кваліфікаційної магістерської роботи.

За підсумками проходження практики проводиться підсумкова конференція у форматі міждисциплінарного науково-практичного медіасимпозіуму, під час роботи якої студенти в формі доповідей та дискусії обмінюються отриманими знаннями і результатами творчих робіт, пропозиціями та побажаннями. На підсумкову конференцію запрошуються всі викладачі кафедри та колеги з інших кафедр, факультетів та вишів.

У зазначений термін (протягом трьох днів після проведення міждисциплінарного науково-практичного симпозіуму) студенти подають на кафедру звітну документацію (щоденник, звіт про проходження практики та додатки до звіту, характеристику наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи). На підставі аналізу всіх поданих документів, результатів роботи студента та захисту звіту приймається рішення навчально-методичного керівника переддипломної практики про виконання її програми й виставлення оцінки.

Керівником переддипломної практики по соціологічному факультету є заступник декана з навчальної роботи. Навчально-методичним керівником переддипломної практики є завідувач кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету. Загальне керівництво переддипломною практикою здійснюється викладачами кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету. Завдання керівників переддипломної практики полягає в керівництві діяльністю студентів і забезпеченні контролю засвоєння ними навичок, отриманих під час переддипломної практики.

4. Календарний план проходження переддипломної практики

Завдання з переддипломної практики оформлюються у вигляді календарного плану-графіку роботи студентів, що характеризує зразковий розподіл часу студента на виконання окремих розділів завдання практики.

№ з/п	Найменування окремих видів роботи	Кількість днів	
		для студентів денної форми навчання	для студентів заочної форми навчання
1	Установча конференція. Ознайомлення з цілями, завданнями та змістом виробничої практики	1	1
2	Робота над завершенням тексту кваліфікаційної магістерської роботи	18	22

№ з/п	Найменування окремих видів роботи	Кількість днів	
		для студентів денної форми навчання	для студентів заочної форми навчання
3	Робота над підготовкою відеоматеріалів (мультимедійних презентацій, відеосюжетів, анімаційних роликів, слайд-шоу тощо) за темами кваліфікаційних магістерських робіт і відеовізитками (творчими автопортретами студентів у форматі відео тривалістю не більше 1 хвилини зі скриншотами, фрагментами текстів, фото-, аудіо-, відеоробіт, виконаних у якості учбових завдань під час теоретичного навчання в магістратурі та в ході виробничої практики)	4	7
4	Організація, проведення та участь з доповіддю на підсумкової конференції – передзахисті-презентації кваліфікаційних магістерських робіт у форматі міждисциплінарного науково-практичного медіасимпозіуму	1	1
5	Робота студентів над підготовкою наукових статей за темами кваліфікаційних магістерських робіт	4	7
6	Написання щоденника та звіту за підсумками виробничої практики	2	2
	Усього	30	40

У календарному плані-графіку студент разом з навчально-методичним керівником практики описує за пунктами зміст робіт, які будуть виконані в ході переддипломної практики. Кожному виду робіт має бути дана коротка характеристика. Виконувані види роботи повинні відповідати спеціальності випускника. Тут же вказуються точні терміни, в які ці роботи мають бути виконані. При проходженні переддипломної практики студент повинен строго наслідувати календарний план-графік і вчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики.

5. Підбиття підсумків переддипломної практики, методи контролю та схема нарахування балів

Після завершення переддипломної практики кожен студент повинен відзвітувати перед навчально-методичним керівником практики. Форма та вид звітності студентів про проходження практики – щоденник (календарний графік, робочі записи студента, відгук наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи про проходження переддипломної практики). Крім заповнення розділів щоденника, студенту необхідно підготувати звіт з проходження переддипломної практики, що повинен бути невеликим за обсягом і складеним з основних розділів програми переддипломної практики. Оцінка за проходження переддипломної практики виставляється на підставі участі студента в установчій конференції, щоденника практики, звіту студента та додатків до звіту, доповіді на підсумковій конференції (міждисциплінарному науково-практичному медіасимпозіумі) з урахуванням характеристики роботи студента, наданої науковим керівником (консультантом) кваліфікаційної магістерської роботи.

Екзаменаційна відомість закривається днем захисту звіту (заліку), а студенти, які не здали щоденник і звіт з практики вчасно, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Схема нарахування балів

№ з/п	Види роботи	Кількість балів
1	Участь студента в установчій конференції	10
2	Усний виступ з доповіддю студента за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі	30
3	Щоденник переддипломної практики	10
4	Звіт про виконання програми практики, який містить опис проведеної праці щодо науково-дослідної роботи за темою кваліфікаційної магістерської роботи	10
5	<i>Додатки до звіту:</i>	
	А) Наукова стаття за темою кваліфікаційної магістерської роботи обсягом 6–7 сторінок з переліком використаних джерел (5–10 найменувань) та ілюстративними додатками (подається керівнику і на кафедру в електронному вигляді)	20
	В) Відеоматеріали за темою кваліфікаційної магістерської роботи: мультимедійна презентація, відеосюжет, анімаційний ролик, слайд-шоу тощо (подаються керівнику і на кафедру в електронному вигляді)	10
	С) Відеовізитка: творчий автопортрет студента у форматі відео тривалістю не більше 1 хвилини зі скриншотами, фрагментами текстів, фото-, аудіо-, відеоробіт, виконаних у якості учбових завдань під час теоретичного навчання в магістратурі та в ході виробничої практики (подаються керівнику і на кафедру в електронному вигляді)	10
	Усього	100

Облік та оцінка результатів роботи завершується публічним захистом звіту (заліком) за результатами переддипломної практики. Оцінка практики здійснюється диференційовано з урахуванням якості звіту по практиці, повноти збору матеріалів, необхідних для написання кваліфікаційної магістерської роботи, і результатів захисту. Студент, робота якого була визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру.

Звіт студентів оцінюється за наступними критеріями:

90–100 балів – студент логічно мислить та будує практичні дії аргументовано; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; вчасно і якісно підготував наукову статтю і необхідні відеоматеріали за темою кваліфікаційної магістерської роботи; на високому рівні зробив усний виступ з доповіддю за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі; звіт та щоденник представив вчасно; всі питання в звіті розкриті повністю; звіт захистив без зауважень; характеристики від наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи та навчально-методичного керівника практики відмінні.

80–89 балів – студент аргументовано викладає теоретичний та практичний матеріал; має практичні навички; вчасно, але не достатньо якісно підготував наукову статтю і необхідні відеоматеріали за темою кваліфікаційної магістерської роботи; зробив усний виступ з

доповіддю за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі з несуттєвими недоліками; звіт та щоденник представив вчасно; дуже добре виконав всі завдання, але при захисті звіту мають місце незначні помилки і зауваження; характеристики практиканта від наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи та навчально-методичного керівника практики позитивні.

70–79 балів – студент підготував наукову статтю і необхідні відеоматеріали за темою кваліфікаційної магістерської роботи невчасно і на недостатньо якісному рівні; зробив усний виступ з доповіддю за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі з недоліками; звіт та щоденник представив невчасно; в звіті розкрито більшість питань; оформив і захистив звіт на достойному рівні; одержав позитивні характеристики від наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи та навчально-методичного керівника практики. індивідуальне завдання в межах роботи з організації та проведення симпозіуму виконав невчасно, не в повному обсязі та/або з несуттєвими недоліками.

60–69 балів – студент роботу з підготовки наукової статті і необхідного відеоматеріалу за темою кваліфікаційної магістерської роботи виконав невчасно, неохайно, не в повному обсязі та/або з суттєвими недоліками; зробив усний виступ з доповіддю за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі на недостатньо високому рівні; звіт та щоденник представив невчасно; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях; більшість завдань в звіті не розкрито; звіт і щоденник оформлені недбало; при захисті звіту студент невпевнений у відповідях, не має твердих знань; характеристики від наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи та навчально-методичного керівника практики в цілому задовільні.

50–59 балів – студент роботу з підготовки наукової статті і необхідного відеоматеріалу за темою кваліфікаційної магістерської роботи виконав невчасно, неохайно, недбайливо, не в повному обсязі та з суттєвими недоліками; зробив усний виступ з доповіддю за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі на низькому теоретичному рівні; відповідав на питання непереконливо; звіт та щоденник представив невчасно, додаткові питання викликають невпевненість, всі завдання виконано формально; звіт і щоденник оформлені недбало; при захисті звіту невпевнений у відповідях; не має твердих знань; не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; характеристики від наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи та навчально-методичного керівника практики задовільні і містять суттєві критичні зауваження.

1–49 балів – студент не підготував наукову статтю та/або необхідний відеоматеріал за темою кваліфікаційної магістерської роботи; не представив звіт та щоденник або представив звіт та щоденник невчасно; зробив усний виступ з доповіддю за темою кваліфікаційної магістерської роботи на науково-практичному медіасимпозіумі на низькому теоретичному рівні; не відповів на питання та майже не орієнтується в звіті; характеристики від наукового керівника (консультанта) кваліфікаційної магістерської роботи та навчально-методичного керівника практики незадовільні; теоретичні знання на низькому рівні, практичні навички не сформовані.

Таким чином, підсумкова оцінка за результатами проходження переддипломної практики може знижуватися за порушення строків здачі звіту, за необґрунтовані пропуски або відмови від виконання завдань практики, за неохайне оформлення звітної документації. Результати атестації з переддипломної практики заносяться в екзаменаційну відомість і проставляються в залікових книжках студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за результатами виконання програми переддипломної практики	Оцінка
	Дворівнева шкала оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

5. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-18 / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 20.06.2019).
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-ХІІ / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12> (дата звернення: 15.06.2019).
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 № 93) / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93> (дата звернення: 19.06.2019).

Допоміжна література

1. Гиссен Г. В. Медиа – адекватное публицирование. Содержание, концепция публикаций и презентаций / пер. с нем. Харьков : Гуманитарный центр, 2012. 248 с.
2. Еко У. Як написати дипломну роботу : Гуманітарні науки / пер. з італ. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
3. Карпенко В. Як писати і захищати магістерку із журналістики : навчальний посібник-порадник. Київ : Університет «Україна», 2012. 106 с.
4. Конверський А., Лубський В., Горбаченко Т., Бугров В., Кондратьєва І., Руденко О., Юштин К. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. С. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
5. Магістерська робота : методика підготовки : посібник / Т. О. Долбенко [та ін.] ; М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2016. 140 с.
6. Методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційних магістерських робіт студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 61 – «Журналістика», освітньо-професійної програми «Медіакомунікації» соціологічного факультету / уклад. Л. В. Стародубцева. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 24 с. URL : <http://mediatopos.org/wp-content/uploads/2019/10/Methodichni-rekomendatsiyi-shhodo-pidgotovki-kvalifikatsijnih-magisterskih-robot-2019-sajt.pdf> (дата звернення: 16.06.2019).
7. Методичні рекомендації з підготовки рефератів, есе, курсових, дипломних і магістерських робіт для студентів соціологічного факультету / уклад. А. Д. Литовченко,

В. М. Ніколаєвський, І. І. Шеремет. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2013. 36 с.

8. Основи академічного письма : методичні рекомендації та програма курсу / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Київ, 2016. 61 с.

9. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння. Львів : ПАІС, 2004. 312 с. (Сер. «Медіакритика»).

10. Сурмін Ю. П. Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 184 с.

11. Що потрібно знати про плагіат : посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень. URL : http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf (дата звернення: 20.06.2019).

12. Dean F., Murray D. 10 Steps to Writing a Vital Speech : The Definitive Guide to Professional Speechwriting. Create Space Independent Publishing Platform, 2011. 120 p.

13. McDougall J. Media Studies : The Basics. London ; New York : Routledge, 2012. 224 p.

14. Media Studies : Междисциплинарные исследования медиа / Центр медиакоммуникаций и визуальных исследований ; ХНУ імені В. Н. Каразіна ; редкол. Л. Стародубцева, Д. Петренко. Харьков : Индустрия, 2016. 42 с.

15. Swales J. M. C. B. Feak Academic Writing for Graduate Students : Essential Tasks and Skills. 3rd ed. Ann Arbor, MI : University of Michigan Press, 2012. 432 p. (Michigan Series in English for Academic & Professional Purposes).